

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 06 lutego 2024 r.
Znak sprawy: DOS.zs.058.3.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: zapytania nr 105 Pana Posła Mirosława Maliszewskiego w sprawie
zawierania umów o pomocy przy zbiorach

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie w sprawie zawierania umów o pomocy przy
zbiorach, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

**Ad 1. Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozważa wprowadzenie zmian
w przepisach regulujących zatrudnienie cudzoziemców na podstawie umowy
o pomocy przy zbiorach i wydłużenie okresu zatrudnienia na jej podstawie do
9 miesięcy, a nie jak dotychczas – 6 miesięcy?**

Wprowadzenie w 2018 r. przepisów dotyczących nowego rodzaju umowy cywilno-
prawnej o pomocy przy zbiorach, zawieranej między rolnikiem a pomocnikiem,
nastąpiło w efekcie postulatów środowiska rolniczego co do potrzeby wsparcia
rolników przy zbiorach owoców i warzyw, podczas których występuje znaczne
spiętrzenie pracy, które przypadają głównie w okresie od maja do października.
Problem zwiększonego zapotrzebowania na pracę ręczną w krótkim okresie dotyczy
zwłaszcza producentów truskawek, malin, jabłek, borówki, wiśni, śliwek, gruszek,
czereśni czy brzoskwiń. Dodatkowym czynnikiem powodującym spiętrzenie prac
w okresie zbiorów są warunki pogodowe. Uprawa większości gatunków, których
owoce zbierane są ręcznie, jest prowadzona w otwartym gruncie. W związku
z powyższym łączny czas świadczenia przez pomocnika rolnika pomocy przy zbiorach
został ustalony na 180 dni. W myśl przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników¹, umowa ta nie tworzy stosunku pracy, jest dedykowana wprost dla zatrudnienia okresowego przy zbiorach produktów rolnych, a także ziół i roślin zielarskich.

Należy zauważyć, że umowa o pomocy przy zbiorach dotyczy zarówno cudzoziemców, jak i obywateli Polski. Nie ma zatem podstaw do różnicowania długości łącznego czasu świadczenia pomocy przez pomocnika rolnika ze względu na kraj pochodzenia tego pomocnika.

Na tym tle rysuje się jedynie wyjątek dla obywateli z Ukrainy, którzy przybyli do Polski z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r., w myśl przepisów *ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*², które przewidują możliwość zawierania umowy o pomocy przy zbiorach na wydłużony niż dotychczas okres, tj. na okres ich legalnego pobytu na terytorium Polski, na podstawie art. 2 ust. 1 tej ustawy.

Rozwiązania te mają jednak szczególny charakter i są konsekwencją konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy. Po ustaniu obowiązywania przepisów o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, każdy pomocnik rolnika będzie świadczył pracę na tych samych zasadach.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, informuję, że w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi na obecnym etapie nie są planowane prace legislacyjne mające na celu wydłużenie okresu zatrudnienia cudzoziemców na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach.

Ad 2. Czy ministerstwo planuje, poprzez wprowadzenie korzystnych zapisów do ustawy, zwolnienie pomocników przy zbiorach z niektórych świadczeń (liczenie składek KRUS proporcjonalne za każdy przepracowany dzień)? [dot. składki zdrowotnej]

W odniesieniu do kwestii dotyczącej składki zdrowotnej, informuję, że obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego pomocnika rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników wynika bezpośrednio z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. ba ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”)³. Zgodnie z art. 79 ust. 2 tej

¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 90.

² Dz.U. 2023 r. poz. 103, z późn. zm.

³ Dz.U. 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.

ustawy, składka zdrowotna jest miesięczna i niepodzielna. Zasada niepodzielności składki odnosi się nie do podstawy wymiaru składki, lecz do stawki tejże składki.

Niepodzielność składki zdrowotnej oznacza, że stawka składki nie ulegnie proporcjonalnemu zmniejszeniu w zależności od dni w ciągu miesiąca, w trakcie których osoba była faktycznie ubezpieczona (np. rozpoczęła pracę w trakcie miesiąca, zostało jej przyznane określone świadczenie w trakcie danego miesiąca).

Zasada, zgodnie z którą składka na ubezpieczenie zdrowotne jest niepodzielna, ma znaczenie dla ubezpieczonych, którzy odprowadzają składkę od kwoty, która nie odpowiada ich rzeczywistym przychodom (dotyczy to np. osób prowadzących pozarolniczą działalność, czy pomocników rolnika). Takie osoby zapłacą taką samą składkę zarówno wówczas, gdy podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu przez cały miesiąc, jak i wówczas, gdy ubezpieczeniem objęci są jedynie przez kilka dni danego miesiąca (np. dlatego, że działalność gospodarczą podjęli dopiero w trakcie miesiąca).

Mając na uwadze, że w odniesieniu do kwestii niepodzielności składki zdrowotnej status prawny pomocników rolnika nie odbiega od pozostałych osób podlegających pod ubezpieczenie zdrowotne, a także uwzględniając znajdujące się u podstaw ubezpieczenia zdrowotnego zasady równego traktowania oraz solidarności społecznej, nie ma możliwości wprowadzenia odrębnego mechanizmu opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne dla wybranej grupy osób, w tym przypadku dla pomocników rolnika.

Jednocześnie informuję, że kwestie dotyczące składki zdrowotnej są we właściwości Ministerstwa Zdrowia.

Z wyrazami szacunku

z. up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Michał Kołodziejczak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów